

Moriaantje

Kent u dat versje nog uit onze jeugdijaren? “Moriaantje zo zwart als roet, ging eens wandelen zonder hoed. En de zon scheen op zijn bolletje, daarom droeg hij parasolletje.” Het werd gezongen als de zon hoog aan de hemel stond of als we in de schoolklas de wekelijkse zangles hadden. Moriaantje, het lieve negertje met zijn aandoenlijke zwarte kroeshaar. En er was niemand die bij het zingen over dat menneke daar bijgedachten bij had. Niemand die dacht aan een kindje met een slavernijverleden. Gewoon, gezellig Moriaantje hij wandelde fris en fruitig door onze Bevelandse, Betuwse of Drentse dreven. Dit al naar gelang de streek waar er over hem gezongen werd.

Na het geklessebes in het najaar van vorig jaar over groene, blauwe, zwarte of bruine Zwarte Pieten bedacht ik me dat Moriaantje ook wel eens het slachtoffer zou kunnen worden van dit soort politieke correctheid, ook wel het Amsterdamse probleem genoemd. Geluk bij een ongeluk kan zijn dat het ventje zijn hele leven een klein ventje met een parasolletje is gebleven. Het kind is nooit groter gegroeid, want at geen King Corn-brood, niet volwassen geworden en heeft altijd de naam Moriaantje gehouden. Maar stel je voor dat Moriaantje groter was gegroeid en Moriaan was gaan heten? Dan zouden denk ik de correcten onmiddellijk te hoop zijn gelopen en geroepen hebben dat dit niet kan. Want Moriaan zijn naam heeft nogal wat betekenissen. Dat zijn 1) Arabier, 2) Gaper, 3) Kleurling, 4) Moirézijde, 5) Nikker, 6) Neger, 7) Zwartje, 8) Zwarte, 9) Zwart. Voor sommige smaldenkers in onze vaderlandse gelederen zou dat aanleiding kunnen zijn om Moriaantje en alles wat met hem samenhangt onmiddellijk in de ban te doen. Voor sommige betekenissen is dat terecht, maar de andere kunnen er wel mee door. Stel je voor dat je de betekenis Arabier ook politiek incorrect zou vinden, hoe moet dat dan met Othello uit het wereldberoemde stuk van Shakespeare: Othello, de Moor van Venetië? Moeten we dan z'n titel Moor gaan veranderen of van hem een blanke dienaar maken en zo nodig de tekst van Shakespeare aanpassen?

En hoe zit het dan met de “moorkoppen”? Naast de ouderwetse (voormalige) Negerzoen een andere zoetsmakende lekkernij, die we moeilijk kunnen herdopen in bijvoorbeeld “kletskep”, want die bestaat al in koekjesland. Misschien “zoetkop” of “roomhoofd”? Laten we echter eerlijk zijn dat klink toch heel anders dan “moorkop”? En hoe moet dat dan met het buurtschap “Moriaanshoofd” op Schouwen en Duiveland? Een buurtje van een paar huizen en schuren en een molen? Moeten we daar dan “Kleurhoofd” of “Gaperbol” of “Moirérdorp” van maken? En dan wat moet er gebeuren met al die herbergen, restaurants, kroegen en eetcafé's met de naam Moriaan, Moriaanshoofd, het Moriaantje, en zo maar verder? Allemaal herdopen?

En iemand de “zwarte piet toespelen” kan dan ook niet meer. Laat staan een spelletje “Zwarte Pieten” spelen. Moeten we dan voor al die uitdrukkingen een andere naam gaan verzinnen of het spul afschaffen. Kunt u zo iets verzinnen? Ik niet, ik heb soms wel een ongebreidelde fantasie, maar ik ben geen fantast. En stel, ja stel, dat het ooit zou gebeuren. Dat al dit soort woorden en uitdrukkingen politiek gecorrectiseerd zouden worden, dan krijg je in feite het “Verhaal van de tien kleine negertjes”, waarvan er steeds één afvalt. Maar dat kun je dan niet meer zo zeggen, want dat is dan politiek incorrect.

En wat moet je ervan denken dat Sjors en Sjimmié ook slachtoffer zouden worden van dit gemillimeter? Die twee ventjes losten samen zoveel problemen en raadsels op, haalden ook veel kattenkwaad uit. Je moet er toch niet aan denken dat de één, Sjimmié, als de mindere van de andere, Sjors, gaan gezien zou worden. Ze hebben het samen allemaal opgelost en samen ook de streken uitgehaald.

Laten we er mee ophouden, voor eens en altijd. Zwarte Piet blijft Zwarte Piet, Moriaantje blijft onder zijn parasolletje wandelen, Sjors en Sjimmié blijven hun streken uithalen. En laten we hopen dat weer eens zal gebeuren, wat Fred de Haas correspondent van het Antilliaans Dagblad onlangs in die krant schreef: Laten we een voorbeeld nemen aan de donkere Nederlandse tv-omroepster die enige jaren geleden aan het einde van haar programma recht de camera inkeek en, terwijl ze haar lippen tuitte in een allesverzengende kus, alle Nederlandse tv-kijkers de gedenkwaardige woorden toevoegde: “Alstublieft, hier hebt u een negerzoen”. En mochten de Negerzoenen op zijn dan mag het voor mij ook een Moorkop zijn en aangeboden door Moriaantje of Sjimmié, want die horen net zo goed bij ons als de kazen uit de Beemster of de koeken uit Deventer. Om van de Zeeuwse Bolus maar niet te spreken.

